

8.12. 2000 - Nepenthes' indlæg ved Skovkonference afholdt af Skov- og Naturstyrelsen

Af Jacob Andersen, Formand.

Mine damer og herrer: Slaget på Reden er forbi! Der er ikke længere mangel på træ i Danmark, som der var for 200 år siden. Vi kan således i dag lade skovene tjene andre formål end lige det, at producere træ til den danske flåde.

Det er jo fantastisk! Vi kan nu gi' plads og prioritet i skovene – til naturoplevelser, biodiversitet, drikkevandsbeskyttelse og meget andet. Vi behøver ikke at producere træ i hvert et hjørne af hver en skov for at få træ nok.

Erkendelsen af, at de danske skove har andre værdier end blot, som dyrkningsarealer for vedmasse, har været længe under vejs.

Efter forargelsen over u-landes regnskovsødelæggelser i 80'erne blev blikket i begyndelsen af 90'erne rettet mod vores egen baghave. Vi opdagede, at vores egne skove havde også noget at byde på. Og at der også var noget galt med naturbeskyttelsen i skovene herhjemme.

Med naturskovsstrategien og strategi for bæredygtig skovdrift blev der taget vigtige første skridt i retning af beskyttelse og bæredygtig brug af de danske skove. I dag står vi så overfor at skulle formulere et samlet nationalt skovprogram. Det hilser vi i Nepenthes meget velkomment.

For trods fremskridtene i det seneste årti, er der stadig nok at ta' fat på.

I lyset af det glade budskab om, at vi ikke længere står i en mangelsituation i forhold til træ, mener Nepenthes, at vi i langt højere grad skal lade nogle skove være uden træhugst. Der er ingen grund til at insistere på, at der produceres træ på næsten hele skovarealet - sådan som man gør i dag, hvor der er hugst i 98,5% af skovene.

Vi foreslår, at man fritager 10% af skovarealet for hugst - det levner dog stadig hele 90% af skovarealet med træproduktion.

Et langt større areal med urørt naturskov vil gi' større naturoplevelser og det vil give et nødvendigt albuerum til naturen - blandt andet til de mange rødlistearter, som er tilknyttet naturskovene.

Naturskovsstrategien skal altså sigte mod at 10% af skovarealet lægges ud til urørt naturskov senest i år 2040.

Og en stor del af dette areal bør efter Nepenthes' opfattelse samles i store sammenhængende områder og der bør tænkes langt mere i at lade dyr græsse i skovene for at sikre naturlig dynamik i områderne.

På resten af skovarealet - den hvor der stadig produceres træ - mener vi, at der satses langt mere på naturnære driftsformer og i den forbindelse ser vi gerne, at miljøcertificering af træprodukter gennem den uafhængige FSC-ordning vinder langt større udbredelse i Danmark.

Naturskovsstrategien var et vigtigt første skridt i bevarelsen af de danske naturskove. Der er med den gjort en stor del for at bevare de statsejede naturskove. De private naturskove - derimod - indgår kun sparsomt i strategien og de er stadig ubeskyttede af Skovloven.

Med Skovloven i hånden er det fortsat tilladt for en skovejer, at konvertere en værdifuld gammel naturskov til juletræsplantage. Det mener Nepenthes er helt galt. Og så strider det imod internationale aftaler, som Danmark selv har været med til at forhandle på plads. Ifølge en anbefaling fra FN's Skovpanel fra 1997 skal verdens lande - og jeg citerer:

"med alle mulige midler forhindre at plantager erstatter naturlige økosystemer af høj økologisk eller kulturel værdi"

Det er et hul i skovloven - og det bør lukkes hurtigst muligt.

Nepenthes mener grundlæggende, at det ikke skal være lovligt at ødelægge eller forarme naturen. Hverken for skovejere eller for nogen andre. Med hensyn til beskyttelsen af de private naturskove er det dog vigtigt at huske én ting: De

naturmæssigt værdifulde privatejede naturskove, som findes i dag, findes kun fordi deres ejere har villet det!!!

Når vi ønsker at beskytte de private naturskove handler det ikke om at tage skovene fra dem, som har værnet om dem - måske i generationer. Det handler om at sikre dem for eftertiden. Og om at finde den rigtige balance.

Vi skal ikke have tilstande, som i landbruget, hvor landmændene betales for at lade være med at svine miljøet, men vi må også erkende at det at bevare naturskovene er en samfundsinteresse, som samfundet derfor også i stort omfang bør stå for at betale for.

Med det nationale skovprogram bør der også skabes bedre sammenhæng mellem forskellige strategier og målsætninger. For Nepenthes virker det uforståeligt, at man bruger over 600 mill. på at rejse nye skove, når man endnu ikke har sikret de eksisterende naturværdier. Til sammenligning er der kun brugt 34 mill. til at sikre skovnatur ved udlæg af skove til urørt skov. Sikringen af de eksisterende naturværdier må nødvendigvis gå hånd i hånd skabelsen af nye skove.

Vi mener således også, at man i skovrejsningen skal gøre langt større brug af naturlig tilgroning end det i dag er tilfældet. Det er en billig form for skovrejsning og det er den eneste måde at skabe nye naturskove. Det kan i parentes bemærkes, at man forpligtede sig til at fremme naturlig tilgroning i Strategi for Bæredygtig Skovdrift fra 1994. Nu er det på tide at gøre noget ved det!

Hvad skal statsskovenes rolle være i det her?

Nepenthes mener, at statsskovene - nu hvor den ikke længere er tynget af, at skulle levere træ til den danske flåde - i langt højere grad skal koncentrere sig om at levere naturoplevelser til befolkningen og levesteder til dyr og planter.

Statsskovene bør efter vores opfattelse indtage en nøglerolle i arbejdet med at skabe store sammenhængende naturområder. Lad statsskovene koncentrere sig om at skabe natur - og overlad rollen som træproducent til de private.

Danmark kan endnu ikke kalde sig et foregangsland på skovområdet. Og vores historiske udgangspunkt og den skovdrift og skovpolitik, som har været praktiseret i det meste af perioden siden slaget på Reden gør, at der skal en helt særlig indsats til for at bringe vores skove ind i en bæredygtig udvikling.

Et godt og gennemarbejdet nationalt skovprogram vil kunne udgøre et vigtigt bidrag i den proces.